

Oglaši, pripisana itd.
izlaku i računaju se na temelju
običnog članka III po dogovoru.

Nove za predsjednik, oglaši itd.
satu se naputnicom III polož-
njem post. stedionice u Boču
na administrativu lista u Pulu.

Kod narudžbu valja točno oz-
naciti imo, prezime i najblizu
poštu predsjednika.

Tko list na vrijeme ne primi,
naka to jevi odpravnitvnu u
stvorenju pisma, sa koji se
ne plaća poštarsina, ako se iz-
vana napislo „Rokavac“.

Cekovnog reduna br. 817/849.

Telefon tiskare broj 38.

Čekovnog reduna br. 817/849.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga svo polkvarci“. Narodos poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskara Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. I, II, kat).

Iz carevinskoga vieća.

Bč, 14. marta 1909.

Carevinsko vieće bilo je 10. t. m. opet otvoreno, i već je zastupnička kuća obdržavala tri sjednice, od kojih dvije dosta su duge. Hote li moći zasjedati odnosno raditi, nemaju nikakvu stalnostju reći. Većina zastupnika, ako ne svi, misli da je dobro za narode, za slobode državljanu, za redovlje upravu, a carevinsko vieće zasjeda, jer može karliko, toliko uplivati na postupak vlade. Ispak bi has zastupnici mogli dati povoda da nezajedna. Vlada, narocito ova, reć bi da bi radio vladala bez parlamenta nego li s njim. Savazuju ga je, da se može izpričati, ako bude vladala bez parlamenta, na 8. 14.; a stalno će rada prihvati prigodu, da ga za dulje vremena zaključi ili čak i raspusti. Sve sladke riječi Bienerthove u prigodi kad je predstavljao novu vladu, i govor i o želji da parlament radi, su samo riječi — za objenjeni prostot. Parlamentat ili demorati raditi što bude htjelo vlada i koji su za njom, ili će ići na prošet, za da budu vlasti slobodne ruke i proti zastupnikom.

* * *

Zastupnička kuća započela je dne 10. t. m. na novo, kao da je nikad nije bilo, osim da nebije otvorenja po vladaru sampon.

Odmah iz 11 sati daje kancelarijski direktor znak zvoncem. Gospoda ministri ulaze, a dolaze i zastupnici u koliko nisu već prije došli. Češki radikali buče i ključi „Abzug“ koliko njim gela da budu ministara. Ministar-predsjednik javlja da mu je Njegovo Veličanstvo naložilo, da uvede u kuću predsjednika po starosti. To je Dr. Funke, pa ga poziva da nastupi svoju službu.

Ovaj zauzima predsjedničko mjesto i izriče kratak govor, u kojem izrazuje želju

da zastupnička kuća radi, i poziva prisutne da kliju zajedno s njim da živi cesar i kralj. Osam najmlađih zastupnika potpisuje da budu privremeno bilježnici. Spomenute smrt jednog zastupnika, i odloženje mandata trojice zastupnika, Navadju imena onih koji su se izpričali. Moli bježnike da pozivaju zastupnike, da daju glasovnicu za predsjednika. Bilježnici proviziraju, zastupnici idu k žari, i kako je prozvan tako baca cedulju u žaru. To traje više od pol ure. Drugo pol ure trebaju bilježnici da prebroje glasove. Izpad izbora predsjednika se jo značajno čekalo, jer su stranke u tom nisu prije slike. Izpad bio je slični. Od 440 odanih glasova dobio je Dr. Pattay 287 glasova. Dr. Pacák 103 glasa, dvojica drugih po 1 glas, dočim je 98 listića bilo prazno. Pravu listiće neuzima se u obzir. Predsjednikom je izabran Dr. Robert Pattay, član kršćansko-socijalne Bečke stranke, muž od preko 80 godina, potičeni po ocu iz Istre. Na pitanje starostnoga predsjednika, da li prima izbor, odgovara da, i podje na predsjedničko mjesto. Drži odulji govor, koji mu njeki povlađuju, dočim mu drugi prigovaraju.

Daje izabrat 5 podpredsjednika. Tu nje velike napetosti. Stranke su se već prije dogovorile, te su zastupnici dobili cedulje sa imenim petorice kandidata. Razoi su razne brisali. Bilo je odano 831 glasovica. Dr. Steinwender dobio je 311 glasova, Dr. Starzinski 308, Dr. Legionja 284, Zazworske 227, Pernerstorfer 207. Ti su izabrani. Inače je dobio Pogačnik 16, Conei 5, i drugi razni po 3, 2 ili 1 glas. Prisutni izabrani podpredsjednici izjavljuju da primaju čest, slijedeći dan čine to i ostala dvojica. Na to se jo izabire ceduljama, bez prozivanja, 16 bilježnika i 2 redatelja.

* * *

Odmah iz svršenih izbora dao je

predsjednik pročitati dva pripisa ministra predsjednika, oba tituća se dignuta sa služe ministarstva, te imenovanja novih ministara. Tu se jo oglaslo za rdeč ministar-predsjednik baron Bienerth. Čim je ustao nastala je zaglušna buka sa strane čeških radikalaca. Najviše se je čulo „Abzug Bienertha“, „Abzug Haerdtli“ (ministar narodnih poslova), „Abzug Stürgkh“ (ministar bogoslovija i nastave), „Abzug Hohenberger“ (ministar pravosuđa), eva četiri godine Njeman. Često čulo se je samo dugotrajni „Abzauuuuuug“. Od govora Bienerthova nije se razbrazalo ništa. Moralo se je čekati novine ili stenografski zapisnik da se znade što je rekao. U glavnom ovo: Ozbiljna i težka su vremena. Izvanski politički označuje se na dve znamenitije činjenice. Prva je da so je sklopio ugovor s Turskom, uslijed kojega se jo ova odredba Bosne i Hercegovine. Poslije ugovora se je evropski položaj nješto poboljšao. Nejasni su odnosi monarhije sa Srbijom i Crnomorom. U tom obziru, a to je druga glavna činjenita, austro-ugarski poslanik u Beogradu dne 6. marta dao je srbsku vlasti izjavu.

Rečene dve države postavile su razne zahtjeve poslije aneksije Bosne i Hercegovine, premda se tim nije dijurno nikaču njihova prava. Ti zahtjevi njihovi su neizvedivi. Ispak je monarhija priravljala s njima sklopiti ugovore, ali izravno s njima, bez ičijega posredovanja, i to u ugovore gospodarske i prometne naravi.

Izvanski položaj je još uvjek takav, da treba paziti biti prizvani i držati skupa. Stranke moraju imati na umu domovinske skupne interese, te zapostaviti svoje vlastite interese (Lahko je Njeman tako govoriti kad imaju sve). Nova vlada, veli ministar-predsjednik, nije provizorna kako biša njegova prvana, nego stalnija. Prije se mislio na sastav koalicione vlade; sad nije na to ni misli. U krunko vjeće,

u ministarstvo, pozvani su muževi, koji po njihovom porječku i njihovih političkim uvjerenjima moraju valjati kao podpuni zaustupnici njihovih naroda (Blago našemu narodu po Haerdtlu, Stürgkhu, Hohenbergeru, Rittu i t. d.). Vladina vrhovna dužnost je, da ustavno i zakonito postupa. Ustav je naša zvezda-vodilja, zakon naš štit i naša obrana. Parlament valja da njoj pomogne, a da nerazara sam sebe. U tu svrhu valjat će promjeniti poslovni red, da nobudu neznačne manjine zapričivale rada. Državni aparat mora u svih svojih dijelovih raditi bez pritužbe, i biti stalnan pouzdanja svih stanovnika, bez razlike vjere, narodnosti, političkoga ili društvenoga položaja. Vlada hoće upravljati u duhu nepristrane pravednosti i neće trptiti nikakva „velo“. Mi hoćemo i bit ćemo svim pravedni. (Preveć se to naglasuje!)

Prije Uskrsnog blagdana želimo da se razpravi osnova o rekrutu, za koju ne-dvojni vlada da će biti prihvaćena od parlamenta narocito u ovih težkih vremenih; i osnove o podržavljajućoj njekoji željeznicu.

U kasnijem programu rada parlamenta spadaju: zakon o anksiji; osnova o jezikovnom uređenju u Češkoj; o talijanskoj pravnoj fakulteti u Beču; proračun za g. 1909. Nadalje treba urediti finance, razpraviti osnovu o osiguranju starača i nemocnika, i razne druge. Vlada je mnogo toga priravila, parlament nek o tom razpravlja. Kako su ministri odgovorni za svoju djelu, tako su i zastupnici za svoja.

Predlog, da se o govoru ministra-predsjednika povede razprava, postavljen od socijalnih demokrata, nije primljen.

Cita se množina interpelacija i predloga; postavlja se predlog za izbor raznih odbora kakve bijahu u prošlom zasjedanju, i zaključuje se sjednica.

* * *

U sjednicah dne 11. i 12. mjeseca

Porečko-puljska biskupija.

(Nastavak.)

Da su u Istri danas Hrvati u većini, vide i Talijani, ali da jo već u vremenu velikih seoba bilo u Istri uz Latine i Slavena, o tom talijanski današnji historičari neće ni da čuju — nijedan osim mladog fabinskog učenjaka Bartoli-a, koji je profesor na sveučilištu negdje u Italiji.

Tako bi se moglo reći, da su u Istri i u vrsti Hrvati kao i Talijani. Najstariji su ovamo dosli za velikih seoba na rodnu po Evropi oko 600. godine i par vjejkova kasnije. Oni su ovamo dosli u nekoliko plemenskih različitih imena. Tudi jinci su ih zvali Slaveni, a to su doista i bili veoma srodnici svim ostalim Slavenima blizu i daleko današnjim hrvatskim i slovenskim zemljama, njima posve srodnici po jeziku i životu. Ali kako se drugdje tek polako s vjejkovima razvilo ime Hrvat i Slovenc, Šein i Čeh, Poljak i Rus, tako nemozemo reći, da su u Istri ili Slaveni odmah na početku doseobe sebe zvali Hrvati; oni

nijesu znali, da su poseban narod hrvatski nego su bili Slaveni.

Što su s naše strane ti Slaveni, to su s talijanske strane Latini ili Romani. Ovi su bili u Istri prije Slavenn, stariji su od njih nekoliko vjejkova. Stvorio ih je Rim odmah za prvi vjejkove iza Isusova rođenja. Tek kad je rimska vlast pala (476 godine), dosli su Slaveni, koji su se nastavili većinom u istočnom dijelu Istre, a manje ih je bilo u zapadnom pomiješano s Latinima. Latinini su živjeli skoro isključivo po gradovima, većinom uz more, a Slaveni kao pastir i ratar na otvorenom polju u selima. Dakle je među njima bio isti snošaj kao i danas među Hrvatima i Talijanima. I onda su Latini dečali manji dio Istre, a bijahu od Slavenu bogatiji i srećniji. Rim je bio umro, ali im bioje ostavio u svojoj oporuci mnogo dobra. Slaveni su dosli na golo, bez idega na ista. Knjegu nijesu Slaveni tada govorili hrvatski, nijesu ni Latini govorili talijanski. Tada još nije bilo ni hrvatskog ni Talijanskog jezika. Slaveni su govorili jezikom svih ostalih Slavenu, nekako sličnim onomu

jeziku, koji još danas može čuti u crkvi od svećenika, gdje je služba Božja starovlenska, a Latini su govorili iskvarenim latinskim jezicom, iz kojega se razvio današnji talijanski, kašto se iz slavenskog razvio hrvatski, slovenski, ruski i t. d.

Tako je u Istri ostalo dugo vremena — do 12., 13. stoljeća. Onda su zapadnom istarskom obalom od Kopra do Pule i Labina zavladali Mleci, a istočno, kopneni dio Istre ostade pod različitim gospodarima. Tako su Latini dosli pod Mletku, a to je za njih značilo spas od propasti, smrti. Jer knjegu je do tada Dalmaciji u mnogim gradovima (na pr. u Zadru, Dubrovniku i t. d.) bilo nestalo pred Slavenima Latinu, tako bi ih sigurno nestalo i u Istri. Mleci su probudili svoje srođenike u Istri i, što je još važnije, doseliili novi iz Italije i Grčke. To je druga vrsta Talijana: Latinima pridolaze mletački Talijani. Ali knjegu s morske strane ti došeljenici pojačavaju nama protivnički žaljivi, tako novim dosobama s kopnenom strane množe se naši redovi mnoštvom naših ljudi. U Istri su naime u 15., 16. i 17.

stoljeću razne bolesti bile silno prorijedile pučanstvo. Fallo je gospodi radnih sila i za to dozivaju u Istru Hrvate. Od 1400. godine došlo doselilo ih se silno mnogo, nastalo je nova selja; osobito se je mnogo Hrvata naselilo u današnjoj porečko-puljskoj biskupiji. To sebe Hrvata opisuju današnji Talijani upravo žučivo, kako ćemo još vidjeti pobliže. Glavno je ovo: Sa gospodstvom Mletaka od 1200. godine mnogi se kolonizacijom u Istri (zapadnoj) talijanski živjeli, a od 1400. god. još u većoj mjeri doseljavaju oblasti, osobito mletačka, u (cijeli), navlastito zapadnu Istru Hrvate iz Dalmacije, Bosne, uopće iz balkansko-slavenskih zemalja, gdje je kršćanskomu narodu u to vrijeme sve bilo u pogibiji pred Turcima. Talijanski doseljenici govorile mletačkim narječjem, ne baš lijepim, u mnogim mjestima sve do danas, a hrvatski doseljenici govorile dalmatim hrvatskim jezikom najljepšoga našega narječja štokavskoga, a u mnogim krajevima porečko-puljsko biskupije govorile tako do danas.

(Nastaviti će se)

Izravni avnog četvrtka
o podne.

Neškani dopis se ne vraćaju
ne podpisani ne iskajku
ne frankirani na primjer.
Pređpala se poštarnom stoj
10 K u obć. / na godinu
5 K za soljake / 10 K u obć.
ili K "B", odn. K 2-50 na
pol godinu.

Ivan carevino višo poštarna
Plaća i utakje se u Pull.

Pojedini broj stoji 10 h., mo-
stali zo h., koli u Pull, toll
izvan iste.
Uredništvo i uprava nalazi se
u "Tiskari Logib" i dr. prie
J. Krmplić i dr. (Via Giulia
br. 2), kamo neka se naslovaju
eve pismi i pređpala.

obavili su se izbori odbora tako da su s malimi iznimkama izabrani oni zastupnici koji su već prije u njih bili. U tih sjednicama razpravila su se također četiri predloga, o kojima svakom ćete nječko rijeći.

Protiv magjarske poljodjelske banke u Bosni.

U Ugarskoj zasnovala se je poljodjelska banka za Bosnu, u kojoj je smatrao nužnim da primi mjesto takodjer vodja Bosanskih Hrvata Dr. Šimandić. Ta banka ustrojava se namjerom, da kmete u Bosni i Hercegovini odkupi ili raztereti. Nužno je da se imalo dogoditi načinom, da bi robovi mjenjali svoga gospodara, i dobili gorega od dosadanje. Kmeti bi bili odkupljeni od aga i begova, ali bi pali pod jaram ustrojiti se imajuće banke, u gospodarsku špekulativnu novčanu zavodu. Taj zavod bi k tomu uživao mnogo veće povlastice nego li ih obično novčani zavodi uživaju. To je način, kojim bi si Magjari osigurali vlast u Bosni i Hercegovini, pričemu njim ide na ruku zajednički finansijski ministar Burian.

O tom bilo je već govora u odboru glede pridruženja Bosne. Tadašnji upravitelj finansije Jorkaš-Koch bio je na odnosni upit odgovorio kako odlučno. Magjari sporazumno s Burianom su tu stvar ipak dulje tjerali, tako da je pogibje da bi kralj moguo privoliti na njihove osnove. Zastupnik Dr. Šusteršić, u ime „narodne sveze“ postavio je prešan predlog, kojim se zahtijeva da austrijska vlada obratilo svoje stanovništvo u tom pitanju, i da učiniti sve moguće a da zapriče bosansku poljodjelsku banku snovanu po Magjarih sporazumno sa Burianom. Dr. Šusteršić obrazložio je svoj predlog svestrano, odlučno i bezobzirno. Zauz su se izrekli i Njenci po Dru. Sylvesteru i socijalni demokrati po Dru. Renneru. Ministar finansija Dr. Bičinski obrazložio je stanovništvo austrijske vlade. I on je odlučno proti baveći kako ju snju Magjari s Burianom. Austrija nemože dozvoliti takove banke. O tom bi imao možda razpravljati Bosanski sabor. Austrijska vlada stoji na stanovništu da bi bilo najbolje kad bi se odkup uredio kako druga, najme da bi trpila nješto pokrajina, nješto age i begovi a nješto kmeti. Ako bi pak Burian ipak dogovorno sa ugarskom vladom dozvolo banku, onda bi i Austrija jednaku zahtijevala. Svakako ima pravo, u tom svoju reči i učiniti, i to je već i još hoće.

Predlog Šusteršića bio je primljen skoro jednoglasno.

Umješavanje sudbene uprave u sudbenе parnice.

Radi jednoga slučaja gdje se je pod utjecajem ministra izvanjskih poslova umješao u njeko parnicu kod zemaljskoga suda u Beču jedan činovnik ministarstva pravosudja, postupio je prešan predlog Čeh Dr. Stransky. Za prešan tog predloga glasovao su 182 zastupnika proti preostalim 150. Vladi je izpad tog glasovanja bio neugodan, dokim su ga uporbane stranke burno pozdravile, i razni zastupnici vikali vlasti „Abzug“.

* * * Progon česke štampe u Českoj.

Zastupnik Hajn sa drugovi iz česko-radikalne stranke postavio je prešan predlog radi progona česke štampe u Českoj. Ministar pravosuđa Hohenburg je priznao je velik broj zapriena, ali i rekao da su opravdane. Česki radikalci su tekom razprave izrekli silniti psušku proti Hohenburgu i proti Haerdrilu, ministru putničkih poslova. Za prešan predloga govorio je također češki agricar Dr. Zahradník, ali je prešanost bila zabačena.

Protiv izazovnim agentom.

Zastupnik Klofač sa drugovi postavio je prešan predlog proti izazovnim agen-

tom koje vlada iz državnih sredstava plaća. Kao što obstoji jedan Nastić proti Srhom, tako je obstojao prije nekoliko godina neki Mrva proti Čehom, a u novije vrijede objektivno da nije Mašek. Ministar putničkih poslova taj to, ali govor tako razdraženo i bezobzirno; da se sam pokazuje krivim, i da sam izazivljen. Način njegova govora je takav, da bi bio htio, kako mu je Nemečki rokao izazvati parlamentarne sime, da ga vlada može opet zaključiti. Prešanost je zabačena.

Radi nagrada za sjenokošće i staje u Voloskom kotaru.

Zastupnik Spinčić i drugovi učinili su na ministra poljodjelstva interpellaciju radi toga što je vlada već u trih prošlih godina razpisala natjecanje za nagrade pojedincima koji bi uredili sjenokošće i staje u Voloskom kotaru, i nijednom od molitelja niti nagrada dala niti njima sta odgovorila. I to da označuje akciju za podnjeće gospodarstva u Istri! — veli se posredno u interpellaciji.

* * *

Beč, 16. marta 1909.

Osnova za dozvolu unovačenja.

Već prošli petak, pred samim svjetskim sjednicama započela je u prvom čitanju razprava, kojom vlada pita parlament za dozvolu ovogodišnje unovačenja za uzdržanje kopnene vojske, mornarice i domobranstva. Jučer i danas se je ta razprava nadaljivala. To je ona osnova radi koje se je vlada čutila obvezanom da opet sazove parlament. Petak je govorio slovenski zastupnik Demšar. Jučer govorili su zastupnici Njemci Jesser i Schachlinger, socijalni demokrat Seitz, i dviljak grof Sternberg. Danas je molito predsjednik kuke zastupnike da se oim ktače izraže, da se taj predmet čim prije reči. Prvi govornici nisu se držali toga recimo sa svjetom predsjednikova. Radikalni češki zastupnik Fressel govorio je dobar sat i pol češkim jezikom i to dosta stvarno. Izjavio je da stanju u kojem se nalazimo, kakovu vladu pred sobom vidimo, i kako postupu sa Česi, nebi imalo biti českog zastupnika koji bi glasovao za osnovu. Drugi danasli govornik slovenski zastupnik Hribar, kako već i u pakat Demšar, izrazio se je oštros proti sadanjovlje, i u malo prijazno u vānskoj politici monarhije, a onda je potaknuo crtan dogovore u Ljubljani dne 19. septembra prošle godine, gdje se u narod pucalo bez potrebe i gdje su dvojica ubijeni bili. Iz njega govorio je kratko ministar predsjednik, i molio kteku da čim prije razpravi osnovu. Vlada kod te osnove netraži povjerenja za se, već želi vojnike radi položaja u kojem se monarhija nalazi. — Iz njega govorio je češki agricar Udržal, te se slijedila pretraga i urice slijedeća za slijedeći dan. Mislio se je i želilo da se razprava vrši al to nije isto.

Konkurenca s vinom.

Po naravi gospodarstva i trgovine, kad neki proizvod prekoraci granci-potroška, slijedi ulaknica ili konkurenca.

Takva konkurenčna je ovo danas pala na vino. Ovo je godine urođeno vino preko svakog očekivanja. Kako se je narod uvjero o uspjehu amerikanke, stao ju je sađiti tako naglo i u tolikom opsegu, kao da neće nikada doći do prekomjerne proizvodnje vina. No tek što je prošlo par godina — eto ti vina su pretek. Dok su prije trgovci tražili prodavaoca, sad im toga ne treba, jer njih traže prodavaoci, natječe se, koji će ponudi bolje vino uz nižu cijenu.

Takovo natjecanje, gdje nude kupcu jedan ili drugoga bolju robu i uz nižu cijenu, zove se ulaknica ili konkurenca.

Foto je vino posud i na pretek, to imaju prednost cijenom i bolja vina. Zapamtimo dobro: cijenja i bolja!

Što iz toga sledi za posjednika? Slijedi jedno od ovog dvojeg: ili davati obično vino uz sve nižu cijenu, ili proizvoditi slnja vina.

Sad se pita: što je od ovog dvojeg uputnije?

Promotrimo malo potanje ovu stvar, pak ćemo doći na čisto: — da gospodarstvu jedna vrat gospodarstva bude od koristi, mora da iz te grane gospodarstva izvadi ne samo potrošeni kapital za objevljavanje nego i primjereno kamato ili dobitak na toj potrošeni kapital i na rad, koji je sam u tu granu gospodarstva učinio. Ako je toj dobitak ili bolje čisti dobitak premale, onda se veli, da se ta grana gospodarstva više ne isplaćuje, te se ta mora ili napustiti ili naprediti, da se tako dodje do odgovarajućeg prihoda.

Uzmemo li sve to u obzir, moramo usvrditi, da oni, koji hoće, da im se vinogradarstvo u ovakvom prilikama isplati, morat će prilagoditi ono drugo, to jest gojiti bolje vrste loze i pravili slnja i ukupnja vina. Moramo naime po naravi očekati, da kolidima vina u slijedećih godinama neće padati, nego sve više rasti. Stoga će i konkurenca biti sivo to veća, te će cijena običnom vnu još više padači, a trgovina će naprotiv tražiti sve bolja vina.

Dakako da se tu i tamo može dogoditi iznimaka, da dodje n. pr. kakova nova bolest, tuča i t. d. No to su samo iznimke, te znaju jedan kraj zahvatiti, drugi ne. Zato s tim razumjanje gospodar ne smije računati, jer će se prevariti.

Pogledamo li nesrećne prilike današnjeg dana, zaključujem nam je, da ako vino još nesto pade u cijeni, proizvod se obično vina kod nas neće više isplaćivati. Pogotovo ne za onoga, koji mora plaćati težake za obradjivanje vinograda, jer su nadnike previse poraste. Da toga ne bi bilo hitro došlo, kad se ne bi više vremena otvorila Amerika. Al koji će s tim obziđljivo računati?

Skupimo li sve u jedno, moramo zaključiti, da naši vinogradari s jedne strane ono divljaka, sta još imaju za pocijepat, počelepu u slnje vrsti i to isključivo bježe za prizvajanje bijelog vina, jer se ovo više za izvoz traži i skuplje je; a s druge strane, da iz grožđa običnih vrst, koja već imaju, prave bolja, pripravljena vina n. pr. iz susjeda grožđa i t. d.

U ostalom nek dobro upamte naši poljodjeljevi ono, što smo već u drugom članku spomenuli: — da nije naime ni najmanje uputno, da se uz ovakova okolnosti nastavi i prošli sadnje loze, već se treba baciti na druge grane gospodarstva; a što smo u ovom članku htjeli spomenuti, mislimo, kako već rečeno na ono, što je već posadjeno, te što je još za počijepati

I.-n.

Hrvati i Hrvatico! Širite „Našu Slogu“.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Narodni darovi.

Veleč, gosp. pop Ivo Šintić, župnik u Belom, poslao nam je K 2 za Družbu, a K 2 za Bratovštinsku hrv. ljudi u Istri.

Veleč, g. Ivan Žiganto, kapelan u Sv. Križu kod Kastva, Šajfe za Družbu Sv. C. i M. K 16 sabranih na glavnoj skupštini Posuđiljnice u Sv. Križu dne 28. 2. 1909.

Dančinski izkaz . . . K 20.—
zadnji izkaz . . . K 866/58
ukupno K 886/58

U dvoboju usmrćen. Dne 11. ov. m. pobio se izvan našega grada dva časnika — jedan mornarice, drugi topničta — na kubure. Časnici topničta vitez Rosner pogodjen bijago u srcu od svog protivnika časnika mornarice barunu Perglera, te je ostao na mjestu mrtav.

Lošinjski kotar:

Blokne sročanost. Iz Cresa nam pišu, da će se na dan Uskršnjeg dana na stariju Otac Franje Dobrovrije, franjevac, proslaviti šestdeset godišnjou imanitetu, ako mu Svetišnji do tada produlji dragocjen život. Dne 12. marta doživio je toj voleznašluzi član družbe sv. Franje avoju 84 godišnjicu, a protao je 67 godina rođenjanskog života i 61 godinu svečanog za vrijetovanja.

Stalni smo, da će ne samo njegovoj milij Creanni, već i sva naša rod na dan njegova jubiljeta izkazati čestita Iskrene hujnavi i zasluženog priznanja.

Krčki kotar:

Austro-hrvatsko parobrodarsko društvo nam javlja, da je na nekoliko dana obustavilo prugu „Rieka—Račišće—Veliki—Nerezine“.

Voloski kotar:

Mošćenicka Draga 16. 3. 1909.

† Albert Rosović, c. i kr. major. Dne 8. o. m. ispuštilo je svoju blagu dušu u bolnici u Zagru naš udiljeni domorodac Albert Rosović c. i kr. nadupukovni (majstor) Jelačićev regimentu na Rieci.

Pokojnik rođio se je kao sin siromašne mornarske obitelji u Mošćenickoj Dragi. Dok je naš Berto bio još malo dječak, izgubio je oca, koji je poginuo u slavoj bitci pod Visom, gdje je i on pomogao slavu naše mornarice. Ostavši tako sirovi, bio je poslan na državni trošak u vojnicu školu, koja je, premda u studiju mu nemakom jeziku, usvrljivo već u vreme vježbanja, bio učinkovit. Kad je naš Albert bio učenac, učinio je vreme skolovanja, bio za prvi put došao kući, veoma se je teško razumio sa svojima, budući da je u budžetu gotovo bio zaboravljen naš hrvatski jezik. To je na njega tako snažno djelovalo, da je odlučio opet naučiti svoj materinski govor i to po mogućnosti što bolje. I u istinu ostao nam je naš Berto vjeran svomu domu i jeziku, sve do svoje smrti. Zalazio je vrlo često k nama u Drugu i svaki bi put ostao po mjesec i više dana. Kad god bi došao u svomu stricu Alekandru, zalazio bi medju domaće ljudi, ispitivao bi ovo i ono, razgovarao se ljeđujučno sa svakim, interesirao bi se za sve. Osobito ga je zanimalo budjenje narodne sveslosti kod nas, vesolja ga svaki mjeđ napredak, a posmogao nam je u narodnom postu i on koliko je mogao i rjeđu i djelom.

Bilo je marljiv čitalac i predplatnik „Nuova Stoga“, a rado je čitao naše hrvatske knjige, osobito Kumičićeva i Carova djela, a i pjesme našega Jaretova bile su mu erci veoma prisilne. Gjelja naša Istra i narodna politika naša zanimala ga, osobito naš napredak na školskom polju. „Družba“ našu mnogo je puta i rado pomogao.

Znao je udarati na citru, pak je najveće na nju udarati našu hrvatsku pjesnicu. — Sjećam se, kako je jednom preda mnom s nekim osobitom zanimanjem udario takve pjesmice iz jedne zbirke hrvatske pjesmice a uz to je pod glas pjevukao. Hvalio mi se, kako su naše pjesmice mila i ugodne, kako ih on više puta pjeva i udara na citri i pred budžincima pa kako se svakomu dopadaju.

Njegovi su rođaci s ponosom gledali na njega, a ponosili smo se i mi Dražani, da je jedan od naših sinova tako visoko došao, jer nije šao postati od tako niske rade vojnički major. A bio bi on sigurno još i više postao, da ga nije ljeta bolestan u najboljim godinama uništio.

Mili naš Berto, snijaj slatko vježni sanak i moli se Svetišnjemu za sve nas, a osobito za tvoje ljubljene Mošćenice. Moli Svetišnjega, da bi se Tvoji sumještani slije provo osvijestili, da bi se ponosili svojim hrvatskim jezikom i rodom, kako si te tim ponosio. Moli Bogu, da za vlastu među nama mir, hujnav i sloga, pa svi skupu uzradimo na korist i sreću naše občine i naše hrvatske Istre. Počivao u miru!

Lučko raduje u Mošćenici. Kod c. k. pomorsko viđe u Trstu (gradjevni odjek) obdržavati će se dne 27. o. m. javna dražba putem pismenih ponuda izrok usklađene cijene od 94.028 K 150 para za gradnju mula za prislanište u Mošćenici. Odnosni načrti jesu na uvid u službenoj dobić kod redenog odjeku pomorsko viđe u Trstu.

Za gradnju nove puške škole u Vodicama, Glavaratu, občino Materija oglašuje, da će se u občinskom uredu dne 20. marta od 10—12 sati, prije podne obdržavati javna ustanova dražba za gradnju puške škole u Vodicama. Iznos K 21.820. Koji kari na dražbovi vrlina da uloži prije dražbe jamčivinu 5%. Načrti i ujavit su u uvid su u občinskom uredu u Materijama su službeni satovi.

Pazinski kotar:

Jo srednje Istru koncem februara 1909.

(Svetišnjak).

Dalje na mom putovanju, navratiti se u Sv. Nedjelju. — „Rocca inespuignabile d' Italianità“ — Prolazim costom atmo —

iamo graditi, da raspoznam karakter toga injesta, te zbiji odmah na početku pričinilo mi se sto sta sumnjivo, ali nojednom mi pak se pred očima kad opazim table na kojih se dese firme naših boričica: "Crnulj", "Hlačić" i t. d. tek sam oživio, ne ali moja znatižljivost, uvjet jednaka, ne popusta mi niti za vlas, uvjet me njekav vanredni nagon tjeri znakom neodređenom cilju, Bog sam znade kamo Zaučupljen nekukovom — niti sam nebi znao kojom — misli razburkane maštice, kad nu jednom očitum, da mi grčevit jedna desnicu stisne moju, polaprestrasen podignem oči i čujem glas: Zdravo A... Bio je to prijatelj H. Prijatelj H. uputio me o svemu: školi, narodnosti, odnosa s nama i t. d. Tom prigodom imao sam prilike da vidim u tamošnju hrvatsku školu. Ova škola je nješto na boljim nego li ona u Sumbregu, ali je tako u nespretnom položaju, da niti sama škola niti položaj ne odgovara svrzi, za koju je određena. Nu u Sv. Nedelji gradit će se na jednom mjestu staro hrvatske škole tri nove i to: jedna "fundarija" za malu djecu (Giardino infantile), jedna talijanska pučka škola i jedna hrvatska pučka škola, ali da biste znali g. uređači kako su to mudri Talljani (Pardon! socialističko-demokratski-gospodski gradjevni odbor) odredili? "Fundarija" i talijanska pučka škola ima blizirat na najlošijim položajima mjeseta i najboljoj legi napravio jugo-istoku, dokim hrvatska pučka škola imala biti strpana u najnepratrjnji položaj: fasada istočnoj imada bude okrenuta točno napravljena sjeveru, te nebi kao takva uživala nikuda blagodati sunčanih zraka već vječitu tamu, uz to izložena neprestanim navalama bjesnih sjevernih nezgoda, koje su kadro u onom položaju i čitave prozore obarati.

Pitam ja sada i pozivljen te slavne fakture, neka mi na sljedeće izvođe odgovoriti: Nije li ovo očita mržnja napravljena našemu narodu?

Nije li ovo baš navlaš radi toga učinjeno, da naša djeca zdrava i čila na početku škole, postanu tečajem školskih godina kržljavi i miljavi, propala duševno-tjelesno, a onda nevaljana se u obiteljski krug povratila? Ironija nikad te ne bilo! Podmještavate se Vi lupeži naših prava i naših ledja, ali čekaj vratre: stići će i tebe crni pelaki, te će se domala zavrjet kolo sreće, a onda što Bog dade i sreća junacka, a ti ćeš gotovo zeti vjetar jer buru sijes.

Da znadete koliko ima ovđe tih tobožnjih Talijana za koje se sve ovi graditi običinski novac troši? S tim smo odmah gotovi: ovđe i u okolini imade dva bogataša, od ovih i jedan rodom Talijan, dodinu je drugi potajaničani Hrvat i sačica više — manje prepatih Krajnja, te od pr. toliko krajnjeških podprempica, ostali puči pak je naš čvrst kao klisura na kojoj je uzrasta a pošten, značajan i bistar kô svibjansko sunce.

Spomenut mi je još ovo, da za talijansku školu i "fundariju" je našla slavna demokracija (?) dosta novaca, dodinu za hrvatsku koja je prepotrohna nije novaca, već su morali naši obratiti se na ravnateljske države "Sv. Cirila i Metoda", te im je ovo odobrilo upitnu svotu od 7000 K: u svrhu zajma, ali uza sve to bi htjela slavno vladajuća gospoda poslušnuti našu školu tamo gdje njoj mjeseta nema, ali ni naši ne spavaju; — podnesli su već utok proti tom prkosu. — odredbi na c. kr. oblasti.

U Sv. Nedelji su naši vrli vodje osnovali Raifalzenovu posudionicu za Sv. Nedelju i Sumbreg, te su time dati prilike našem narodu, da se je, malom iznimkom, riesio poznati i oderuha i njihovih živaca; uz posudionicu imadu i konsum, te tako jo dana narodu pogodnost, da u nedjeljama i praznicima ne dolazi u dočaj sa onom svojom koja traži od njega uz drugo i njegovo postjeće i majčino mlijeko. Samo tako napred, vrli naši varjaktari!

A sada da rečem zaključnu riječ i za one naše zaučute ovnove, među koje spada i Sumbregski goliš. — Njima savjetujem, da se već jednom opamete, i izbacite od sebe ono nečastno ime što so zove podrepnicu ili prirepinu, te će nastati takvo-vescišto da mu ne bude konca, jer i sv. pismo nas uči, da se sam Bog veseli više nad raskojanim jednim grješnikom nego li nad stolnou pravedniku.

Gosp. uređač, bude li mi još kada sreća poslužila, da polazim onu krajavu, tad ēu: "Vam još vešom dozvolom, kojesta iz onih strana prioběti." Putnik Željko.

Porečki Kotar:

POZIV.
Veprinčačko društvo za Štednju i zajmove registrirana zadruga na ograničeno jamčenje obdržavati će dne 28. marta 1909. u 4 sata poslije podne u društvenim prostorijama u Veprincu svoju

VI. glavnu redovitu skupštinu sa slijedećim

Dnevnim redom:

1. Čitanje zapisačnika proslodgođanje glavne skupštine.

2. Izvješće upravnog odbora o djelovanju zadruge u god. 1908.

3. Izvješće nadzorstava o računima za godinu 1908.

4. Odobrenje zaključnog računa za god. 1908.

5. Izbor upravnog nadzornog odbora te pomirbenog suda.

6. Zuključak glede uporabe čistog dobitka.

7. Slučajni predlozi i savjeti.

Godišnji obraćan izložen je zadrugom uvid u društvenoj pistrni u Veprincu.

Veprinac, 15. marta 1909.

ODBOR.

Pozor!

Pozor!

Preporučamo našim obiteljima
Kolinsku cikoriju.

Razne primorske vesti.

Pitanje napisa na nadgrobnim spomenicima pred upravnim sudom u Beču. Zanimati će načetke koje je upravo sudiste u Beču odlučilo glede češkog napisa na nadgrobni spomeniku na groblju u Duksu (Česka) kojim grobljem upravlja njemačko občinsko zastupstvo.

Mi smo u Istri i u Trstu imali novije vrijeme više takvih slučajeva, da talijanske občinske uprave (Umag, Milje, Trst) nisu dopuštale hrvatskih ili slovenskih nadgrobnih nadpisu pak će i ovaj slučaj u Duksu pokazati, kako su te talijanske uprave protuzakonito postupale.

Evo tog slučaja:

Dne 4. o. m. imalo je upravno suđište u Beču da odluči u jednom jezikovnom pitanju gradske občine Duka u Českoj.

Jedna udova htjela je svomu suprugu postaviti nadgrobni spomenik s češkim napisom: "Podiv u miru!". Nu gradska uprava zahtijevala je, da na spomeniku mora biti i njemački nadpis. Kotarsko pogravarstvo ukupno je taj zahtjev občine a e. k. namjesništvo u Fruži i c. k. ministarstvo unutarnjih posala odbilo je utoč občinske uprave. Upravno je sudiste odobrilo također priliku njemačko občinskoj uprave, kao noutomejenu, pošto je groblje javno mjesto i poslovi napisi na nadgrobni spomenicima nemaju nikakva posla s poslovnim i razpravnim jesikom jedne občine.

Slovenski naukovni jezik na gimnazijama u Kranskoj. Ljubljanski listovi javljaju, da je ministarstvo dozvolilo, da uvede postepeno — u koliko imade za to slovenskih knjiga i na dvojezikovni gimnazijah u Kranskoj slovenski jezik. Buduće školske godine podučavati će se u tom jeziku vještačno, u petom, a grčki jezik u trećem razredu. Istodobno pomognuti će se broj njemačkih satova i to: u prva dva razreda od 4 na 5, a u trećem razredu od 4 na 6. Dakle: malo više slovenski i malo više njemački!

Oštećene srebrne krunе. Ministarstvo finansija izdalo je u svoje doba austro-ugarskoj banci nalog, da imade sebro novac od 5 i 1 krunе, od 20, 10 te od 3 i 1 filira, koji su zlobno oštećeni, probušteni i nevaljani proglašili.

Radi toga upozorujemo naše občinstvo da ne prima oštećenog novca, jer će inače trptiti štetu.

Dva bilježnička (notarska) mjeseta. Popuniti se ima dva bilježnička mjeseta i to u Cresu i u Krku, odnosno koja druga koja bi ostala popunjavanjem onih, Izprajno. Moliteli valju da posluži svoje molbo valjano podkriješte u roku od 4 cedana bilježničke komori u Rovinju.

Za oba ova mjeseta potrebilo je podpuno poznavanje hrvatskog i talijanskog jezika.

POZIV

na VI. glavnu skupštinu

Zrenjanskog društva za Štednju i zajmove registrirana zadruga na neograničeno jamčenje, koja će se obdržavati dne 4. aprila 1909. u Držbinskoj kući u Zrenju u 4 sata po podne sa slijedećim

Dnevnim redom:

1. Čitanje zapisačnika zadnje glavne skupštine.

2. Izvješće odbora.

3. Obraćan za god. 1908.

4. Čitanje revizorskog zaplenka.

5. Slučajnosti.

Počam od dana izloženi su računi za god. 1908. na ogled u župnom uredu u Zrenju.

Zrenj, 15. ožujka 1909.

Odbor.

POZIV.

Veprinčačko društvo za Štednju i zajmove registrirana zadruga na ograničeno jamčenje obdržavati će dne 28. marta 1909. u 4 sata poslije podne u društvenim prostorijama u Veprincu svoju

VI. glavnu redovitu skupštinu

sa slijedećim

Dnevnim redom:

1. Čitanje zapisačnika proslodgođanje glavne skupštine.

2. Izvješće upravnog odbora o djelovanju zadruge u god. 1908.

3. Izvješće nadzorstava o računima za godinu 1908.

4. Odobrenje zaključnog računa za god. 1908.

5. Izbor upravnog nadzornog odbora te pomirbenog suda.

6. Zuključak glede uporabe čistog dobitka.

7. Slučajni predlozi i savjeti.

Godišnji obraćan izložen je zadrugom uvid u društvenoj pistrni u Veprincu.

Veprinac, 15. marta 1909.

ODBOR.

Pozor!

Pozor!

50.000 para cipela.

4 para cipela samo za K 7—.

Radi obustave plaćanja nekojih većih tvornica, ovlašten sam jednu oveću zahtku cipela izpod cene. — Svakom čovjeku seljem 2 para mužkih i 2 para ženskih cipela na vrbcu iz crne ili žute kože sa čvrstim poplatima, moderne i elegantne mode točno po pripisanoj mjeri.

Sva 4 para stope samo K 7—

Raznašlje pouzećem

L. Zweig's Schuh-Export

KRAKOV broj 95.

Promjena dozvoljena, a na zahtjev vraćen i novac.

Jeftino česko

PERJE

za krevete

5 kg. novo člano K 9/60, bolja K 12/—
čele pahušice člana, 18/— * * 24/—
kao saleg biele pahušice

Iste člana . . . 30/— * * 30/—
raznjašlje se franko pouzećem.

Zamjenjuju se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.

BENEDIKT SAUHLER, Lobos, br. 259
posta PILSEN, Česka.

Austro-Hrvatsko parohodarsko društvo
na dionicu u Puntu.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. veljače 1909. do oproziva.

Pruga: Rijeka-Punt.

Švaki dan osim nedjelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Švaki dan osim nedjelje
prije podne				po podne
6.45	odl.	V PUNAT . . .	dot.	4.35
6.—	dol.	Krk . . .	odl.	4.20
6.10	odl.		dot.	4.10
6.55	dot.	Glavotok . . .	odl.	3.25
7.—	odl.		dot.	3.20
7.30	dol.	Malinska . . .	odl.	2.50
7.40	dot.		dot.	2.40
8.25	dol.	Omišalj . . .	odl.	1.55
8.30	odl.		dot.	1.45
9.00		RIJEKA . . .	odl.	12.45

Pruga: Baška-Punt.

Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Ponod. Sredje u Odl.
prije podne			po podne
4.30	odl.	V Baška . . .	dot.
5.00	dol.	Punt . . .	odl.

Uvjetovalno prisluhanje u Staroj Baški.

Ravnateljstvo je pridržalo pravo — prema okolnostima — promijene plovitvenog reda.

Agencija na Rijeci kod I. Pakulića, Via Andrija 26

PUNT. dne 15. siječnja 1909.

PRVNATEL ISTV.

Sat sa lancem

samo za K 2.75.

dobije svaki krasan remontoir žepnu uru iz Gloria srebra sistem Rosskopf Patent, koja ide dočno 36 sati, zašto se jači za 2 godine, sa prikladnim počinjenim jakim lancem samo za K 2.75 skupa s lancem. 3 komada zajedno sa lancem K 8—.

Raznjašlje pouzećem Ivanički skloš Švajcarskih ura

H. Landau, Krakov Br. 105.

Promjena dozvoljena ili novac natrag.

REUMATIZAM, neuralgija, ischlea, bodac, uloz, natekline, reumatično trganje u glavi, Zublma i zglobovima lječi se jedino uspješno uporabom

Paralysian-Linimenta

po vis. kr. zem. vlasti odobren i zakonom zaštićen lijek nadmože sve ostale lijekove u djelovanju.

Cuvajte se patvorina!

Cijena boci K 1.60.

Dobiva se u svim ljekarnam. Glavno

skladište: Ljekarna PEĆIĆ suda dr.

B. Vouk — Zagreb.

Poslovno geslo :

• Uz mali dobitak, veliki promet, istodobno samo dobiti robu.

Imati dobro ideje, župnu uru nju uvik prička razduža. Ipak za one, koji trošaju župnu uru, a to za dužnino prilike svaki koji praktično živi, ima same takove vrijednosti, koja je dobiti ponudnika. Holja je to ipak ura, nego li župnu koja nudio točnu. Dobra i ponudna ura čuva od stote i neugodnosti, nečistoči su bojati da će se nepotrošno vremena glamom potražiti. Rođena modi će se točno obilježiti.

Ako dniklje trebate lakavu uru, to van se najbolje proporcionalno dobiti poznato uro: ORIGINAL GLASHÜTTE, SCHAUFLAUSSEN, OMEGA.

MOERIS I ORIGINAL ROSKOP-PATENT

od zlata, srebra, nikla, očekli i ocjeli hrvatski voluki izdeliši

Ljudevit Malitzky, urar

PULA, via Sergia 65.

Daje se eventualno i na ohrođeno odplaćivanje. Veliki izbor svih drugih, uključujući budilice, briljante i optičke izvještice, i petrebitne za putovanje. Posto dočno mlijenju roba, to ne držim člonika, dosta je kol naruke navesti vrst robe. Uz dobro jasno i preporuku željam svaki izbor na izbor.

¹⁾ Ova kovačnica je dapače već sagradjena.

Odlukovan sa 8 srebrne kolojne
u Gorici godine 1891. 1894. 1890.

Cetna diplome i zlatna kolajna
u Vladi godine 1903.

Zlatna kolajna i zadužni križ u
Rimu godine 1903.

Svićećarna na paru J. Kopač, Gorica, ul. Sv. Antona br. 7.

Preporuča prav. svećenstvu, crkvenom starišinstvu, p. n. slavnom občinstvu svjeće iz prijesnog pčelnoga voska. Kilogram po K 5.— Za prijenos jamicim s K 2.000. Tamjan Myrrae, Styrax, hulja i stakla za vječno svjetlo po jeftinjo cijeni. Gg. trgovcima preporučam svjeće za pogrebe, za božićno drvce, voštene svitci i med najjeftinije vrsti uz veoma niske cijene.

Žuti vosak kupujem svakog množini po najvišoj dnevnoj cijeni.
Na zahtjev šaljem očjenik franko.

Novo: Projektina i ljetna sezonai

Svi u krojački salon Zovića !!

Trgovina manufakturne robe i krojački salon MARKO ZOVIĆ - PAZIN

Skladište odijela najmodernijeg kroja i sukna, kao i samog sukna za muške i ženske uz tvorničke cene.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zašto može Zović za 30% jeftinije prodati Šivači stroj?

Zato jer radi bez agenta!

Osam-godišnja garancija.

Konkurenca isključena.

Brza, točna i solidna posluga.

Novo: Projektina i ljetna sezonai

SVI ONI BOLESTNI

koji nemaju apetita za jesti, koji trpe na slaboj probavi, zatvorenu, žgaravici, nadimanju, prekomjernom stvaranju kiseline u želudcu, glavobolji, grčevima, pijuci izvrstne „Želudčane kapljice”

Ijekarne k „Sv. Ćirilu i Metodu“ u Pazinu, --- povraćaju narušenom zdravlju prijašnju jakost i svježinu. ---

CIJENA: 6 boćica 2 K 60 fil.; 12 boćica 4 K 80 fil.

SVIM ONIM

koji trpe na kašlu, plućnom kataru, češkom dihanju, slabosti, bliedoći, preporuča se izvrstno bakalarevo ulje pripravljeno sa željezom. Isto je tako ugodno pripravljeno, da ga i najosjetljiviji bolestnik piti može.

Cjena jednoj boći 2 krune. Osobito se preporuča za malu djecu.

Ovi ovdje navedeni lečici dobivaju se samo u Ijekarni k „Sv. Ćirilu i Metodu“ u Pazinu (Istra), te se razrađuju ili pouzećem — ili ako se novac unapred pošalje.

Naputak uporabe priložen je u svakoj staklenici.

Ista Ijekarna preporuča svoje bogato skladište Ijekarskih specijaliteta, mineralnih voda, svake vrsti ovoja i t. d.

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO „BALKAN“

d. o. s. j. u TRSTU
RIVA GRUMULA broj 14.
Telef. 2160. Državni: BALKANSPED.
Žiro-račun kod „JADRANSKE BANKE“ u Trstu.

• ISTARSKA POSUJILNICA u PULI •

Prima zadružare, koji uplaćuju zadružni diojova jedan ili više po kruna s.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član to plaća od istoga 4%.
često bez ikakvoj odbitke.

Vraća na štednju učiozene iznose do xoo K bez predhodnog odkaza, a iznose od xoo K ako so niže kod učiozaja usuglasno ustanovio vodi ili manji rok za odkaz, na odkaz od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom, i to na hipoteku i zadružnicu na garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9—11 sati prije podne i 3—6 sati posle podne; u nedjelju i blagdanu zatvoreno.

Družvena pisarna i blagajna nalazi se u vlače Carrara vlastita kuda (Narodni Dom) prvi pod desno, gde se dobivaju publiko informacije.

Ravnateljstvo:

CEDULJICE

za sv. ispojed i pričest

(izradjuje NARODNA TISKARA)

LAGINJA i DR. PULA, ulica Giulia, br. 1.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

cest elektro-magnetičkim mečelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reuma, astme (težkog disanja), neispavanja, zuženja u luku, neurala, glavobolje (migraine) kučanja srca, zubobolje, mučevne slabosti, stundom arđu i nogu, padavice (epilepsijske) makrocefije, pučnosti, neveselosti, napuhlosti, držanja na tijelu, influenze, skopljane, dobležu hrabe, bledu (anokravnosti) želudnih grčeva, bezbolesti, flesanja, punčkovnosti, svih udini grčeva, hipocondrija, želudnih grčeva, histerholsa, kao i kod sveobči slabosti itd. suvišno kao nonadikativno sredstvo, po što elektro-magnetička struja deluju dojedincim telom djeluje, čime se refenu bolesti u njenim kracem vremenu izliječe.

Poznato jo, da lečilići kod navedenih bolesti rizikirano elektrizovanje učelo upotrebljavaju ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazi i povremeno kroz tlo prolazi, dođen naprodje tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvezde R. B. br. 86967, kako je juči rečeno, uniformno nadolom naprekidno na tlo dođuje, što svakoga brdom ličenju dovodi, nego il prvi postupak. — Do 20

godina staro bolesti izliječeno su sa mojim strojem posve. Od izlečenih sa mojim strojem R. B. broj 86967 između zahvaljuju kuo i od odišljih strojeva izdano svjedoči i priznajući iz svih strana sveta počaranje su u mojoj pismobranu, gdje stoje evakom u svaku dobu na uvid. OĐE NJEĐEN LIK NUE POMOGAO, MOLIM POKUSATI MOJ STROJ, jer jo je sigurno sredstvo proti gore navedenim bolestima, u onaj bolestnik, koji po mojem stroju nebi bio izlečen, najduže u roku od 40 dana, dobiva novac natrag.

Upozorjam osobito p. n. občinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinom, koj je pod imenom neuspješne zabranjen u Njemačkoj i u Austro-Ugarskoj, dođen moj dvjestruki elektro-magnetički križ ili zvezda R. B. br. 86967 osoblju se hvati i uživa vanrednu dopadnost posredstvom izvrstanih lečivočitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabiti ga mogu samo dječaci i jako slabo gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabiti se kod ostalih 20 godišnjih krontoljih bolesti.

Dopisivanje i naručba obavljaju se i u hrvatskom jeziku. Pouzećem ili ako se novac unapred posali, razrađuju glavna pravila za tu i inozemstvo.

ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, V/41. Kotar,
Vadars-ulica br. 84.

OPCINSKA ŠTEDIONICA

u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA).

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, pod jamčenjem celokupne Imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamaćuju uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmove, ekomptira mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

Prima u svoje dobro uređene magazine svaku vrstu godišarskih proizvoda, daje na iste predujmove a uz vrlo povoljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantnije. Isto tako kupuje i prodaje svaku vrstu robe po nalogu i na račun svojih mušterija najpovoljnije. Otvara carinske kredite, osorinjuje robu i daje zajmove na robu ležetu u javnim skladištima.

Otprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima točno i brzo, obavlja reklamacije i daje svaku stručkovno raspravljanje i uputu brzo i badava.